

Rizikové faktory zvyšující pravděpodobnost poporodní deprese

Východisko výzkumu

Ve výzkumu „Preventing postpartum depression“ se Millerová a LaRussová (2011) zabývaly tématem prevence poporodní deprese.

Zmínily neblahé dopady poporodní deprese na matku, dítě a rodinu. Například se mohou objevit pocity beznaděje, úzkosti a smutku matky, zhoršený vztah matky s dítětem. Může se zvýšit riziko psychických a vývojových problémů u dítěte a snížit se kvalita života rodiny.

Zdůrazňují, důležitost prevence a její brzké zahájení tzn. nejlépe již v těhotenství. Poporodní deprese postihuje až 15% matek a její prevence může být daleko účinnější a méně nákladná než následná léčba deprese. Mezi možnosti prevence poporodní deprese autorky zahrnují například i přípravu na mateřství, osvětu, včasnou identifikaci rizikových faktorů, psychoterapie, farmakoterapie a podpůrné programy pro matky a rodiny.

Pohrávají si s myšlenkou, že by měla být intervence přizpůsobena individuálním rizikovým faktorům žen. Například, pro ženy s nízkou sociální podporou může být užitečné poskytnout programy, které zlepšují podporu ze strany rodiny a přítel. Pro ženy s historií deprese nebo úzkosti by mohla být užitečná psychoterapie nebo farmakoterapie. Naznačují tedy, že intervence by měly být různé a měly by být individuálně přizpůsobeny pro osoby ohroženými konkrétními rizikovými faktory, které mohou přispět k rozvoji poporodní deprese.

Myšlenka výzkumu

Logistická regrese nebyla ve výzkumu použita. My jsme se ji pokusili uplatnit na zjištění vlivu rizikových faktorů, s nimiž Millerová a LaRussová pracovaly ve svém výzkumu, na výskyt poporodní deprese u našich šestnácti respondentek z našeho města. Rizikové faktory, zmíněné ve studii, tedy představovaly vstupní proměnné:

Vstupní proměnné (spojitá) – „Biologické (genetické) předpoklady pro depresi“, „stres“, „nedostatečná sociální podpora“, „nutriční nedostatky“, „nedostatek fyzické aktivity“, „spánková deprivace“, „problémy s ne/kojením“, „rodinné plánování“

Výstupní proměnná (binární) – „Poporodní deprese“

Ptali jsme se „**Jaké rizikové faktory, zmíněné v článku Millerové a LaRussové (2011), mohou ovlivnit výskyt poporodní deprese matek v našem výzkumném souboru nejvíce?**“, ve snaze zdokonalit druh prevence odpovídající na nejčastější rizikový faktor.

Musíme také zmínit limit naší studie, kterým je omezený počet respondentů.

Výsledky

Výsledné koeficienty

<i>Biologické předpoklady pro depresi</i>	0.7741
<i>stres</i>	0.7153
<i>nedostatečná sociální podpora</i>	0.9592
<i>nutriční nedostatky</i>	0.2005
<i>nedostatek fyzické aktivity</i>	0.1501
<i>spánková deprivace</i>	0.6223
<i>problémy s ne/kojením</i>	0.5699
<i>rodinné plánování</i>	0.5256

Ačkoli jsou výsledné koeficienty blízko nule, žádný ji není roven, a proto má každá vstupní proměnná vliv na pravděpodobnost vzniku poporodní deprese. Z koeficientů by se dalo vyčíst, že nejsilnějším rizikovým faktorem pro rozvoj poporodní deprese bude pravděpodobně **nedostatečná sociální podpora**. Vzápětí s **biologickými předpoklady pro depresi a stresem**. Na základě našich předchozích myšlenek, se kterými jsme do výzkumu šli, doporučujeme se v našem městě zaměřit především na prevenci v oblasti nedostatečné sociální podpory, biologických předpokladů pro depresi a stresu. Případné návrhy jak to udělat jsou ve zmíněném článku.

Jelikož žádný z koeficientů nevyšel v záporných číslech, **nemůžeme** některý z údajných rizikových faktorů, dle Millerové a LaRussové (2011), **označit za protektivní faktor**.

Je možné, že naše výsledky nebyly kvůli našemu malému výzkumnému vzorku tak výrazné. Nicméně, poporodní deprese i nadále zůstává vážnou duševní komplikací, kterou se zabývá hned několik studií. Například studie Hutchensové a Kearneyové (2020) souhlasí s rizikovými faktory jako jsou depresivní epizody v minulosti, problematika kojení, nedostatek spánku, stres, nedostatek sociální podpory a přidává k tomu i problémy s financemi nebo porodní komplikace. Ve studii Samuelsonové a Wilsonové (2019) se dokonce zaměřili přímo na spánek. Důležitost této problematiky by se tedy neměla opomíjet a je třeba nadále pracovat na její prevenci.

Zdroje:

Hutchens, B. F., & Kearney, J. (2020). Risk factors for postpartum depression: an umbrella review. *Journal of midwifery & women's health*, 65(1), 96-108

Miller, L. J., & LaRusso, E. M. (2011). Preventing postpartum depression. *Psychiatric Clinics*, 34(1), 53-65.

Samuelson, K. W., & Wilson, C. K. (2019). Sleep disturbance and postpartum depression. *Archives of Women's Mental Health*, 22(6), 749-758.